No. 1343 **Zaterdag 25 September 1909** **26ste Jaargang**

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f0,50, voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10,— pa anja.
Un numero sol fl. 0,15.
Anuncio di 1 te 7 regel f0,50, cada regel mas 7½ cts.

Curaçao, 24 September.

De nieuwe Minister van Kolonien.

De heer De Waal Malefijt, die den voor gouverneur-generaal van Ned. Oost-Indië bestemden heer Idenburg als Minister van Koloniën gaat vervangen, vindt bij zijn optreden niet wat men noemt „een goede pers", zegt *De Maasbode*. Met name wordt twijfel uitgesproken of in hem de kwaliteiten aanwezig zijn, voldoende om zijn benoeming tot Minister van Koloniën te rechtvaardigen.

Nu gelooven we wel, dat de heer De Waal Malefijt zelfs allerminst verwachten zal, dat hij in zijn nieuw ambt zal uitschitteren. Dat zou hem toch te moeilijker vallen, waar hij opvolger is van een zoo schitterende figuur als de heer Idenburg.

Maar toch: de heer De Waal Malefijt heeft zich in zijn polietieke loopbaan getoond als een man van beslist-eerlijk en flink karakter. Hij wordt onomwonden geroemd om zijn buitengewone werkzaamheid en activiteit, in welke eigenschap hij behoort tot de állereersten aan de rechterzijde. En hij toonde herhaaldelijk een juist inzicht te hebben; óók in koloniale aangelegenheden, waarin hij zich trouwens in de laatste jaren terdege heeft ingewerkt. Toegegeven [illegible] worden, dat de nieuwe minister niet is een decoratieve figuur in den ministerraad; dat hij bijv. als spreker niet zal uitschitteren.....;maar wie zich de moeite gegeven heeft uit de stukken na te lezen, wat het Kamerlid De Waal Malefijt in de Kamer sprak, zal weten, dat in die soms minder-gelukkig voorgedragen redevoeringen uitstekende denkbeelden spraken. En om den inhoud is 't toch maar alleréérst te doen.

Van den nieuwen minister mag dus worden gezegd, dat hij is een man van karater, een ijverig werker en iemand van goed inzicht. Aan de drie voorname eischen, die een minister te stellen zijn, beantwoordt hij dus. En zeker was er onder de anti-revolutionaire Kamerleden geen geschikter man te vinden; terwijl het zeer twijfelachtig is of een van de heeren IJzerman of Van Deventer betere kwaliteiten konden bijbrengen.

Nu is nog, met name door de „Nieuwe Courant" er op gewezen, dat het niet anders kan

„of met het plaats nemen van een man als Idenburg op den Buitenlandschen troon en zijn vervanging op het Plein door den afgevaardigde voor Breukelen, zal de regeeringszetel feitelijk van hier verplaatst worden naar Java. Men zou hierin kunnen berusten, in de overtuiging dat er voor Indië door een man als Idenburg daarginds wellicht nog meer te doen valt dan hier. De vroegtijdige portefeuillewisseling, maanden voordat de heer Idenburg den nieuwen post zal gaan bekleeden, doet trouwens vermoeden, dat deze bij zijn opvolger gedurende diens eersten bewindstijd als repetitor dienst zal doen, iets waarover men zich slechts kan verheugen, al is deze functie tot nog toe in ons regeeringsstelsel niet bekend. Maar wat wel valt te duchten is, dat van nu af aan, terwijl de heer Idenburg Indië gaat besturen ondanks den minister Malefijt, het Departement in Nederland ons het beeld te zien zal geven van een zuivere ambtenaars-regeering — onder contróle van de heeren Bogaardt, Van Vlijmen en Colijn".

Frappant is de zegwijze van het blad, dat men „zou kunnen berusten" in het feit, dat de regeeringszetel feitelijk wordt verplaatst naar Java. We durven gerust voorspellen, dat de Nederlandsch-Indische pers in zulk een „feitelijke verplaatsing" niet alleen berusten zal maar die verplaatsing zal toejuichen. Ook hier te lande zijn reeds lang stemmen opgegaan ten betooge van de wenschelijkheid van zoodanige verplaatsing; die dan ook allerminst te betreuren zou zijn. Men mag zelfs, zonder vrees voor ernstige tegenspraak beweren, dat de practische regeertaak beter is te vervullen van Batavia uit, dan van hel Plein. Vooral in een tijdperk als waarin we ons thans bevinden, nu de politieke lijnen niet meer behoeven te worden aangegeven door den minister. Die liggen er reeds; werden getrokken door de ministers Idenburg, Fock en hun voorgangers. Op die lijnen voort te werken zal den heer De Waal Malefijt zeker zoo goed gelukken als een ander.

Zelfs durven we de veronderstelling te wagen, dat hij, om zich in zijn taak in te werken, geen repetitor noodig heeft en beslist zal weigeren te loopen aan den leiband van wélke Kamerleden dan ook!

De drie Gouverneurs en de Minister van Kolonien.

In een uitvoerig artikel onder het opschrift „Plein en Buitenzorg" bespreekt de a.r. „Rott." de vervanging van minister Idenburg door minister de Waal Malefijt.

't Is begrijpelijk, zegt het blad, dat aan [illegible] gevoel van spijt, nu zeker een man van bekwaamheid als de heer Idenburg, die nog geen 1½ jaar het beheer van het Departement van Koloniën heeft gevoerd, voorloopig tot het ambteloos leven terugkeert, wordt uiting gegeven. En te plaatsen is het ook dat het optreden van zijn plaatsvervanger, den heer De Waal Malefijt, wien voorzeker scherpzinnigheid en werkzaamheid en parlementaire ervaring, niet mag worden ontzegd, doch die zelf de eerste zijn zal, om de superioriteit van zijn voorganger te erkennen, niet zoo dadelijk in staat is om allen met het aftreden van den heer Idenburg zoo maar dadelijk te verzoenen......

Dat men echter over deze persoonswisseling een kabaal maakt als thans in de dagbladpers wordt aanschouwd, moet niet alleen ieder die kalm en nuchter de zaken nagaat verwonderen, maar sommigen harer uitingen moeten hem zelfs met weerzin vervullen.

Het anti-rev... orgaan gaat dan op de op deze vervanging uitgeoefende critiek nader in en is van meening dat vele bladen, zich bij deze critiek door een verkeerd motief hebben laten leiden......

De „Tijd", zoo betocgt de „Rott," drukt dit zoo kort mogelijk uit, als zij schrijft, „niet te Buitenzorg, maar van Den Haag uit, moeten ten slotte onze Koloniën geregeerd worden".

Welnu, daartegenover staat ons antirevolutionair standpunt, dat uitgaat van de stelling: „niet op het Plein in Den Haag moeten de beslissingen inzake de binnenlandsche aangelegenheden der Koloniën genomen worden, maar te Batavia en te Paramaribo (en te Willemstad, *Red. Amigoe.*) zelf......

Het bestuur en beheer der Koloniën, moet geheel afgescheiden zijn van de Rijkshuishouding in het Moederland en moet op eigen wortel stoelen...... De overzeesche bezittingen moeten onder de hoogheid van het Rijk, een inrichting ontvangen. die strookt met haar belang, haar natuur en haar geaardheid......

Onze Koloniën toch maken geen deel uit van het koninkrijk der Nederlanden, ze behooren er niet toe, maar behooren aan het Rijk. Terecht merkt Ons Program over deze thans zoo belangrijke kwestie op: „Welbezien hebben we derhalve te doen met een in zichzelf bestaand en afgesloten rijk, genaamd het Koninkrijk der Nederlanden, 't welk deels door verovering, maar hoofdzakelijk door overneming van de Oost-Indische Compagnie in het bezit is gekomen van uitgebreide landstreken over zee, waar door geheel andere volken, met een zelfstandig verleden en geheel eigen volksaard, een van het onze volstrekt onderscheiden en andersoortig leven wordt doorleefd."

Daarom benoemt het Rijk, of beter, zooals de Grondwet het uitdrukt, de Koning den Gouverneur en voor onze Indiën ook de Hoogere Raden; daarom blijven de wettelijke regelingen der binnenlandsche aangelegenheden van de Koloniën en bloc van de regeering in het Moederland afhankelijk......

Daarom regelt de regeering in het Moederland zonder inmenging der Koloniën, alle belangen, die betrekking hebben op de verhouding der Koloniën tot het Moederland......

Maar uitgaande van het beginsel, dat krachtens de eer van het Christelijk karakter onzer natie, Nederland over de Koloniën niet anders mag uitoefenen dan het stelsel van voogdij, niet om de volkeren die in de koloniën wonen onmondig te houden, maar om „tegenover deze onmondige natiën. o.m. de zedelijke verplichting te aanvaarden, waaronder elk voogd tegenover zijn pleegkind staat, t.w. „om het in de toekomst zoo God dat wil, het innemen van zelfstandiger positie mogelijk te maken, moet alles op een zoo mogelijk zelfstandig optreden onzer Koloniën gericht zijn.

Zoo dan ook de ontwikkeling van de bevolking onzer koloniën in dier mate voortschreed, als in die van sommige Engelsche koloniën, zou het Moederland er niet tegen op moeten zien, de wettelijke regeling van de onderlinge verhouding te wijzigen, opdat de Koloniën al langzamerhand op eigen beenen gaan staan......

Welnu, uitgaande van dat standpunt, zouden wij willen vragen, wat kan er dan tegen zijn om als gouverneur-generaal in Ned.-Indië iemand te benoemen als de heer Idenburg, waar die dan de regeertaak zelfstandig gaat vervullen, in zooverre dat met de wetten des Rijks toelaatbaar is. Is er dan wel oorzaak om over de benoeming van den heer De Waal Malefijt, al kan deze dan ook „niet op eene lijn met den heer Idenburg geplaatst worden, zooveel kabaal te maken?

Ook „zoo vervolgt het a.r. orgaan" hebben wij niet zulk een groote vrees voor eene ambtenaarsregeering als de „N. Ct." die bezit. Allereerst komt „kapitein" Idenburg niet uit de ambtenaarskringen, ten tweede heeft hij in het legerbestuur geen deel uitgemaakt van de hoogere kringen, waarin de bureaucratie 't meest heerscht, en ten derde staan ons het karakter en de beginselen van den heer Idenburg volkomen borg, dat hij van zijn „zedelijke meerderheid" ten opzichte van den tegenwoordigen titularis van Koloniën niet op verkeerde wijze gebruik zal maken.....

En eindelijk, vreezen de heeren vrijzinnigen en socialisten dat de contrôle van de heeren Bogaardt, Van Vlijmen en Colijn, op den nieuwen Minister van Koloniën niet sterk genoeg zal zijn, welnu, laten zij dan voor hun gevallen „specialiteiten" Van Kol en Van Deventer een zetel opmaken......

Oostburg en Zaandam konden wellicht daartoe de aangewezen districten zijn.

Wat het Anti-revolutionaire orgaan hier schrijft ten opzichte van de verhouding van den nieuwen Gouverneur-Generaal te Batavia tot den nieuwen Minister van Koloniën meenden wij, *mutatis mutandis*, met de noodige wijzigingen, ook te mogen toepassen op de verhouding van Zijne Excellentie tot de beide nieuwe Gouverneurs in de West, die hoogst waarschijnlijk beter van de locale toestanden op de hoogte zullen zijn dan de Minister.

Wij drukten daarom bovenstaan de af, omdat daarin vermoedelijk de richting van „Koloniën" wel zal zijn aangegeven.

Wat voor Suriname en Curaçao van het hoogste belang is.

Het volledig program van den nieuwen Minister zullen wij kunnen opmaken uit zijn Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer over de Koloniale Begrootingen.

—(o—:—(o—

De Noordpool ontdekt.

Dezer dagen zijn Dr. COOK en Luitenant PEARY te New-York aangekomen; de wetenschappelijke bewijzen tot staving der waarheid, wie van beiden nu werkelijk de Noordpool ontdekt heeft, zullen nu spoedig moeten worden overgelegd.

Welke die bewijzen zullen zijn?

Vooreerst heeft men de origineele actestukken der vroegere Noordpoolreizigers. Het is namelijk [illegible] gewoonte om telkens als een [illegible] reizigers een grooteren afstand h[illegible] dan de vorige ontdekkers, v[illegible] dit fe[illegible] een proces-verbaal op te [illegible] en dit in een steen of in een [illegible] houten kist, goed zichtbaar op [illegible] schillende plaatsen langs den genomen weg achter te laten. Komt nu een nieuwe Noordpoolreiziger daar langs, dan neemt hij het origineele stuk, schrijft het over en bergt deze copie weer weg, nu ook door zijn eigen handteekening gewaarmerkt, maar brengt het origineele stuk mede ten bewijze, dat hij minstens zoo ver is geweest als zijn voorganger.

Men begrijpt echter, dat dergelijke bewijsstukken alleen kunnen worden achtergelaten op het vaste land, daar het ijs wegdrijft, en geen route meer aan kan geven.

De Heeren COOK en PEARY zullen dus met dergelijke bescheiden al heel weinig hun geloofwaardigheid kunnen versterken, daar hun tocht grootendeels dwars over het ijs heen moest geschieden.

Maar kleine ijsplantjes, of mos, of insecten kunnen voor hen kostbare bewijsstukken worden.

Doch Dr. COOK seinde reeds, dat rondom de Noordpool alle leven, alle fauna en flora had opgehouden.

Weinig meer dan zijn woord kan hij dus bijbrengen om den twijfelaar te overtuigen. Misschien heeft hij eenige bizondere observaties genomen, welke door de wetenschappelijke lieden gecontroleerd kunnen worden.

Een sterrekundige van naam, FRANCISCO FRACCIADESCHIO heeft Luitenant. PEARY reeds op een onjuistheid betrapt. Volgens vaststaande sterrekundige waarnemingen was op 6 April ll. de maan niet zichtbaar in de Poolstreek, daar zij op dien datum boven de Evennachtslijn stond.

Het is dus wetenschappeliik onbestaanbaar, dat op dien datum aan de Noordpool observaties gemaakt werden met behulp van maanlicht, gelijk PEARY beweerde.

Als Dr. COOK bewijzen medebrengt, dat hij verder is gegaan dan de vorige reizigers, zal men hem ook voor het overige op zijn woord moeten gelooven.

Verschillende geleerden nemen reeds zijn partij op. FREDERIK ALBERT COOK, een man van 45 jaar, staat bekend als een betrouwbaar en zeer wetenschappelijk ontwikkeld mensch. Toen hij de Belgische Noordpool-expeditie en later de Peary-expeditie mede maakten, deed hij zich kennen als een ernstig geleerde, die uitstekende voorstudies had gemaakt en onderweg zeer veel wetenswaardigs wist op te merken.

Ook nu weder heeft hij zijn tocht terdege voorbereid. De verschillende Noordpooltochten heeft hij onderling vergeleken en steeds nagegaan waaraan het was toe te schrijven, dat zij mislukten.

Toen kwam hij op het denkbeeld om het juist andersom te doen, dan het vroeger altijd gedaan was. Tot nu toe ging men des zomers naar de ijszee, liet het schip invriezen gedurenden den winter en trachtte dan bij invallenden dooi weder verder te komen tusschen de ijsschotsen door in het open water, of door zich een baan te breken dwars door het ijs heen.

Dit kon onmogelijk de goede manier zijn, dacht COOK. Niet 's zomers, maar 's winters moest men zijn tocht doen, niet door het water, maar dwars over het ijs.

Hij liet zich zoover mogelijk met een schip brengen, liet het schip niet vastvriezen, maar stil naar huis terugkeeren. Hij had planken in overvloed medegenomen om hutten te bouwen, welke ten slotte dezelfde gemakken aan konden bieden als een ingevroren schip en nog het voordeel opleverden, dat zij verplaatsbaar waren en veel goedkooper.

In plaats van een groot schip had hij een [illegible]anoa van canvas medegenomen, die hem voor schip, voor slee, voor tent, en voor bedekking kon dienen, al naar gelang het noodig zou zijn.

Bagage had hij zoo weinig mogelijk. Wel leeftocht voor drie jaar, maar [illegible]gestapeld en in loodsen bewaard, [illegible] bij kleine gedeelten te laten halen, [illegible] als er behoefte aan zou zijn. Zijn instrumenten waren van aluminium en dus licht en in kleine verpakkingen.

Ten slotte wilde hij, zooveel als het kon, zich assimileeren aan de Eskimo's, hunne leefwijze deelen en van hen leeren, hoe zij zich toerustten voor groote tochten. Op de Eskimo's vooral was zijn hoop gevestigd.

Dr. COOK werd slechts vergezeld door één Amerikaan, HARRY WITNEY, maar wilde voornamelijk partij trekken van de gehardheid der stevige, jonge mannen onder de Eskimo's. Hun natuurlijk volhardingsvermogen zou hem ten voorbeeld zijn, en zij zouden hem wijzen, hoe het gemakkelijkst en het snelst over het gladde ijs vooruit te komen, hoe zich het best te dekken tegen de snerpende koude.

Juist omdat de vorige ontdekkingsreizigers te weinig gebruik maakten van de plaatselijke kennis der Eskimo's, en te veel op Europeesche wijze reisden in het ruwe ontoegankelijke Noorden, mislukten hun tochten, terwijl Dr. COOK is geslaagd.

De Eskimo's varen ook niet met een schip door het ijs maar glijden over het ijs in sleden. En om dit te doen en snel te doen, moet het ijs glad zijn. Welnu, dan moest de tocht ook 's winters gedaan worden en niet 's zomers. Immers bij dooiweer raakt het ijs los, de schotsen kruien op elkander en vormen onoverkomelijke ijsbergen; maar als het hard vriest, is het ijs glad en effen. Dr. COOK dacht wel aan de moeilijkheid, dat de koude s winters strenger zou wezen dan 's zomers, maar daar de temperatuur zelden hooger dan 60 graden onder nul komt, meende hij dat het verschil van eenige graden bij zulk een hevige koude toch niet meer te voelen zou zijn; ook voor die zoogenaamde mindere kou gedurende den zomer moest men evengoed zijn voorzorgen nemen.

De duisternis dan. Och, het is een algemeene dwaling, dat rond de Noordpool de helft van 't jaar donker is; altijd is er een soort schemering over dag, al blijft de zon beneden de kim, en 's nachts heeft men toch nog eenig schijnsel van de maan.

Wat nu het wetenschappelijk belang dezer ontdekking betreft, daarover wordt weder verschillend gesproken.

Sommigen zien er alleen een sportrecord in, en bewonderen den Amerikaan die zooveel durf en volharding toonde. Zij stellen dit soort sport

veel hooger, dan een van die dolle wedloopen met doodsgevaarlijke hindernissen.

Anderen zijn teleurgesteld, daar de handel er weinig voordeel van zal ondervinden, ofschoon er gefluisterd wordt, dat er mijnen en steenkoolbeddingen op den tocht ontdekt werden.

Zuiverder oordeelen zij, die verklaren, dat het nu misschien wel een beetje tegen zal vallen, daar men zich van de Noordpool wonder veel had voorgesteld en nu blijkt het niets anders te zijn dan een doodsche ijsvlakte. Maar het onbekende is nu dan toch bekend geworden, aan alle sprookjes een einde gemaakt en wat eeuwen lang gezocht is, werd eindelijk gevonden. Dit is ontegenzeggelijk een groote triomf voor de wetenschap.

De Noordpool moge dan niet omspoeld worden door een groote watermassa, zooals sommigen meenden; het wonderland, zoo iets als het verloren Paradijs, ook daar niet zijn aangetroffen, het is nu toch feitelijk bewezen, dat de Noordpool bereikbaar is, iets waaraan tot dusverre, wegens de herhaaldelijk mislukte pogingen, sterk getwijfeld werd. Mocht Dr. Cook nog geen wetenschappelijke waarnemingen hebben gedaan, hij heeft den weg daarheen gebaand en aangewezen. Voor de geologie, en geografie, is zijn ontdekking reeds aanstonds van belang.

De verdere voordeelen voor de wetenschap moeten wij nog afwachten, maar de ontdekking der Noordpool is reeds op zich zelf van een zeer hooge beteekenis.

——o——

Hudson en Fulton.

De reis van de Clermont.

Na een vijftienjarig verblijf in Engeland en Frankrijk keerde Fulton naar New-York terug. Aan Watt en Bolton in Engeland had hij de machine opgedragen voor een nieuwe stoomboot, die hij bij zijn aankomst op de werf van Charles Brown begon te bouwen en de Clermont noemde. Bij de Hudson–Fulton-feesten zal er een nauwkeurige reproductie zijn van dat historisch schip. De origineele Clermont was 150 voet lang en 13 voet breed met een diepte van 7 voet. Haar diepgang was 2 voet. De romp had beneden het dek een wigvormige voor– en achtersteven. Horizontaal waren de zijden parallel, terwijl de zijwanden bijna recht stonden, zoodat ze van boven slechts een weinig wijder was dan beneden. De bodem was plat zonder kiel. Ze was voorzien van twee masten, zonder boegspriet, had twee hutten, één vóór en één achter. De helmstok waardoor ze gestuurd werd was aan het achtereind der achter-cabin, zoodat het voor den man die aan het roer stond moeilijk was om te zien wat er voor gebeurde. De machine, in Engeland gemaakt, was midden in het schip, tusschen de twee hutten en onbedekt. De ketel was van koper. De schepraderen, 15 voet in middellijn, waren onbedekt, wat tengevolge had dat ze de passagiers nat spoten, en geen beschutting beschermde de wielen tegen botsing. Later werden ze bedekt. De vliegwielen der machine waren aan de buitenzijde van den romp, vóór de schepraderen en draaiden denzelfden kant uit. Eens, toen een der schepraderen buitenwerking gesteld moest worden, hechtte men de bladen aan het vliegwiel en zette den reis verder voort. In den winter van 1807—1808 werd de Clermont verwijd tot 16 voet op den bodem en 18 voet aan dek, om ze grooter stabiliteit te geven, en op meer andere wijzen werd ze verbeterd.

Op Maandag 17 Augustus zou de Clermont uitvaren naar Albany. Dien morgen was de oever der rivier zwart van duizende burgers, waarvan er velen gekomen waren om wat ze noemden „Fulton's dwaasheid" te bespotten. Gejoel en gefluit begroetten Fulton's komst en sommige grappenmakers tikten veelbeteekenend op hunne voorhoofden „God help je, Bobby" riep er een: „Een dwaas en zijn geld zijn er weldra geweest" schreeuwde een ander. „Breng ons een stukje van de Noordpool mee" spotte een derde.

Fulton, bleek, doch met een air van vertrouwen ging zijn toestellen nog eens rond, en zou vertrekken.

Op eens begonnen dikke rookwolken uit de schoorsteenen op te stijgen. De ketel begon te sissen. Om 1 uur werd de boegseerlijn ingehaald, de luchtpijp geopend en onder een donderend gerommel begonnen de onbedekte raderen te trillen, toen langzaam te draaien. De toeschouwers stonden ademloos. Fulton's eigen hand aan het roer wendde de boeg. De Clermont bewoog zich in den stroom, de stoom siste bij de verbindingspunten, de machine stampte en kreunde, de wielen plasten in het water, en de schoorsteen dampte als een vulkaan. De boot verzamelde maar steeds beweegkracht en eindelijk voer zij daarheen. Nu was de spanning verbroken. Een gejuich en gejubel barstte er op den oever los, allen zwaaiden met hunne hoeden. De sceptici waren bekeerd. Zij die gekomen waren om hem te bespotten bleven om hem toe te juichen. De Clermont was een succes, en de stoombootvaart was voor goed in Amerika gevestigd.

Terwijl de stoomboot de rivier opstoomde, verspreidde ze ontsteltenis onder de bijgeloovige zeelui en eenvoudige buitenlui. Nooit had men zoo iets gezien. Het pijnhout voor brandstof gebruikt, bracht een stroom van zwarten rook, vlammen en vonken voort, die hoog boven den schoorsteen uitgolfde. De weerklank van het zware gezucht toen de boot de Palisaden passeerde was voor menschelijke ooren in deze streek iets ongehoords. De bemanning der overige booten verkeerde in schrik. Velen vielen op 't eerste gezicht op hunne knieën, verdwenen onder 't dek of vluchtten aan land. Een eerzaam buitenman liep naar huis en vertelde zijn vrouw dat hij „den duivel op weg naar Albany in een zaagmolen", gezien had.

Dinsdag 1 uur arriveerde de boot op de plaats, waarnaar Fulton zijn boot genoemd had, ter eere van zijn aanzienlijken collega, Livingston. Clermont's dok is 110 mijlen van New York verwijderd en dezen afstand had hij tegen den wind in 24 uren afgelegd. Hier rustte Fulton tot 9 uur 's Woensdags. Zijn reis was een triomf. Nooit waren de wateren der Hudson zoover door een stoomboot bevaren. Woensdag 9 uur 's morgens hernam de Clermont haar tocht en bereikte Albany, op 'n afstand van 40 mijlen, om 5 uur 's middags. De geheele reis van 150 mijlen had 32 uur geduurd, wat gemiddeld bijna 5 mijlen per uur geeft. De wind was beide keeren tegen geweest, zoodat de boot geen voordeel van haar zeilen had, en den geheelen tocht door stoomkracht maakte.

Weinige dagen na Fulton's boot stoomde de Phoenix van John Stevens en zijn zoon Robert L. Stevens de Hudson op, zoodat Fulton's overwinning slechts met een kleinen voorsprong behaald was. Hadden de Stevens op tijd hunne machine gekregen, zij zouden de Clermont voor geweest zijn. Daar Fulton en Livingston het monopolie kregen …or de Hudson, wendde de Phoe…, die de eerste oceaanboot werd, …h naar de Delaware, waarop zij …le jaren tusschen Philadelphia en Trenton voer.

Nu ging Fulton zijn aandacht wijden aan de wetenschap van 't voeren van een zeeoorlog. Door 't Gouvernement gemachtigd zijn proeven voort te zetten, liet hij op 20 Juli 1807 den romp van een groote brik in de haven van New-York door een torpedo in de lucht springen. Livingston zeide van Fulton's onderzeesche proeven: „Over 't geheel beschouw ik deze toepassing van het buskruit als een der gewichtigste militaire ontdekkingen sinds vele eeuwen."

In 1808 bouwde Fulton de „Car of Neptune" en in 1811 de Paragon. Deze was een groote verbetering van haar voorgangers. Ze was 173 voet lang 27 voet breed. Ze had een koperen ketel van 21 voet lengte, was voorzien van een groot aantal pijpen om de stoomvorming te vergemakkelijken.

In 1812 bracht Fulton zijn eerste veerpont in de vaart, van Cortlandt street naar Jersey city. Met kalm weer voer ze in 15 minuten de rivier over van anderhalve mijl breedte. De gemiddelde tijd was 20 minuten. Zij bevatte eens tegelijk 8 vierwielige rijtuigen 29 paarden en 100 passagiers en kon 300 passagiers meer gedragen hebben. Ze was gebouwd volgens het Catamaranprinciep, bestaande uit twee booten, ieder 10 voet breed en 80 lang van elkaar 10 voet verwijderd en bedekt met een dek van 30 voet breed en 80 lang.

Het scheprad was tusschen de twee booten, tegen ijs en botsing beschermd. Ook dacht Fulton de veerbrug uit, bijna zooals heden ten dage nog wordt gebruikt.

Het uitbreken van den oorlog in 1812 met Groot Britanje wendde Fulton's aandacht weer op zijn doel de zeeën van Britsche overheersching te bevrijden. Op machtiging van het Congres begon hij in Maart 1814 de eerste oorlogsboot te bouwen, genaamd de Demologos of Fulton de Eerste, die wel te water gelaten echter niet voltooid werd. Evenals zijn veerpont was ze volgens het Catamaran-beginsel gebouwd. Ze bebestond uit twee rompen van 65 voet lengte, door een ruimte van 15 voet gescheiden, was voorzien van een borstwering van 4 voet 10 duim dikte, en geschutpoorten voor dertig 32 ponders. Engelsche kranten berichtten dat ze 300 voet lang, 200 voet breed was, met wanden van 13 voet dikte, 44 kanonnen, in staat 100 gallons kokend water in 1 minuut te ontlasten. Verder kon ze 300 hartsvangers met de meeste regelmatigheid over 't dolboord slingeren en 300 zware ijzeren pieken van groote lengte met groote kracht werpen en in een kwart minuut weer terug trekken. Fulton beleefde de voltooïng niet. Niettegenstaande een koude die hij gevat had, was hij zoo druk bezig met de voltooiing van het fregat dat hij de zorg voor zijn gezondheid uit 't oog verloor. In 't barste weer bracht hij vele uren aan dek der Demologos door, het toezicht houdend over het werk, tot dat hij ten laatste op 23 Februari 1815 bezweek, als een slachtoffer van de toewijding aan zijn groot werk. Den volgenden dag werd zijn lijk onder 't donderen van geschut door militaire en burgerlijke overheden en een groot aantal burgers geëscorteerd in Trinity Church begraven. Thans rust het onder 't Livingston-gewelf, bezuiden de Trinity Church.

Hoewel Fulton niet de eerste was die stoombooten bouwde, en hij vele idees, die hij met succes uitwerkte, aan anderen verplicht was, kunnen wij hem toch met recht en dankbaarheid den naam geven van „Vader van het Amerikaansche Stoombootwezen." Als zoodanig zal hij dezer dagen gehuldigd worden door het Amerikaansche volk.

)o—(o)—o(

NEDERLAND EN VENEZUELA,

De „N. C." is van meening, dat de nieuwe houding, door het Venezolaansche Congres tegenover de regeering te Caracas inzake de 30 pct. additioneele rechten aangenomen, de positie waarin onze Regeering zich sedert het ontslag van Dr. Paul bevindt, eenigszins vergemakkelijkt.

Gelijk men weet, stelt onze minister van Buitenlansche Zaken zich op het standpunt, dat, aangezien de verzekeringen, hem door Dr. Paul vóór en bij de onderteekening van het protocol van 19 April j.l. gegeven, niet zijn nagekomen, dit stuk als vervallen is te beschouwen, en geen diplomatieke betrekking tusschen de beide landen bestaat en over de hervatting daarvan, indien Venezuela die wenscht, onderhandelingen van meet af moeten worden begonnen.

Nu het Congres getoond heeft, het wetsontwerp strekkende tot bestendiging van het 30 pct. additioneele recht op goederen uit de Antillen — een hoofdbelemmering van handel en scheepvaart van onze West — te willen aanhouden, en wat meer is, besloten heeft „de Uitvoerende Macht te verzoeken de vraag te overwegen, of de opheffing al dan niet wenschelijk is, met verleening van de machtiging om, zoo ja, dienovereenkomstig tractaten aan te gaan en verder in het belang van het land al datgene te verrichten wat door haar dienstig wordt geacht", kan de opheffing van dat recht een punt van rechtstreeksche onderhandeling uitmaken tusschen onzen Minister en den te verwachten Venezolaanschen afgezant.

Weliswaar zal dan een zoodanige opheffing nog de goedkeuring van het Congres behoeven, maar wordt zij door de Uitvoerende Macht krachtens de aan deze toegekende voorloopige bevoegdheid toegezegd, dan kan men niet aannemen dat het Congres haar later zal desavoueeren. Onze Minister staat dus, meenen wij, thans anders tegenover die quaestie dan toen Dr. Paul hem verzocht op haar dadelijke oplossing niet aan te dringen, wijl deze een goedkeuring door het Congres behoefde, terwijl hij, naar zijn voorgeven, hier juist gekomen was met machtiging om de hangende geschillen van regeering tot regeering, dus zonder medewerking van de Wetgevende Macht, uit den weg te ruimen. In die omstandigheden was het een gelukkige vondst van den Minister het belang van onze West bij de opheffing der 30 pct. vast te knoopen aan dat van Engeland, dat voor zijn aandrang tot die opheffing bovendien in een oud tractaat een juridische basis had. Thans evenwel is er alle aanleiding om over de opheffing rechtstreeks te onderhandelen en bovendien schijnt Engeland van het bedoeide juridieke element laatstelijk geen gebruik meer te hebben gemaakt.

De „St. James' Gazette" meldde dezer dagen, dat de heer Carlos Grosanti (waarschijnlijk Grisanti] tot diplomatiek vertegenwoordiger [lees: gevolmachtigde] van Venezuela voor Frankrijk en Nederland zou zijn benoemd. Vermoedelijk is dit bericht juist; wij kunnen er aan toevoegen, dat de heer Grisanti den 24sten Augustus [d. i. dus twee maanden later dan vroeger gemeld werd, dat geschieden zou] uit Venezuela moet zijn vertrokken. Officieel heeft echter onze Regeering van die benoeming of het vertrek nog niets vernomen. Men schijnt dus van ginds geen haast te maken, maar dezerzijds is die er ook niet bij, nu het handhaven van een deel van onze zeemacht in de Caraïbische wateren niet meer noodig is en de 30 pct. quaestie toch niet vóór den loop van het volgend jaar, als wanneer het Congres weder bijeenkomt, definitief beslist zal kunnen worden."

Ingezonden stukken.

Curaçao, 23 Sept. 1909.

Geachte Redactie,

Vergun mij nog een klein plaatsje in Uw volgend nummer voor een laatst antwoord.

Dankbaar neem ik er nota van, dat Uwe Red. stilzwijgend bekent het voorbericht van mijn boekje niet met de noodige aandacht gelezen te hebben; dat mijn bewering over Ned. en Spanj., over stads- en buitenbewoners zuiver, mijn verdeeling van de bewoners van Curaçao geen foutieve is.

Verder ben ik verplicht Uwe Red. op een kleine weglating te wijzen. In den zin nl.: „Maar dat kan ook zelfs de Heer Nijman niet," heeft U de woorden *en de Red. ook niet* vergeten te schrijven.

Daarna moet ik een paar woorden zeggen over een boekje van ten Have, waarin „het beeld van het land" zoo op den voorgrond treedt. De titel ervan is mij ontschoten.

Daarin schrijft hij over Saba een regel of vijf, waarin twee dikke fouten zitten. Hij beweert, dat op de *hoogste* deelen van dat eiland aardappelen verbouwd worden en dat de hoofdplaats den naam van *Hell's Gate* draagt. Van Curaçao heet het o. a. dat alle kabrieten *bruin* zijn. Is dat soms het boekje, dat zoo'n goed beeld van onze West moet geven?

Kan ik mijn beschrijving niet hebben van personen, die de eilanden wel bezocht hebben; betere opmerkers misschien, dan ik? Heeft ten Have voor het samenstellen van zijn „De Vijf Werelddeelen" de heele wereld afgereisd? Is hij in Oost en West geweest voor hij zijn aardrijkskundig werk daarover schreef? En hoe wil U bewijzen, dat de werkjes van ten Have „doorweven met korte, zaakrijke beschrijvingen" een eenigszins duidelijk beeld van een landstreek of een plaats doen ontstaan? Gaat het nu met U niet juist als met mijn vreemdeling? Oordeelt hier een blinde ook niet over de kleuren?

Doch dat alles is, geloof ik, voor U bijzaak. Hoofdzaak is, dat ik de Katholieken minachtend (?) over het hoofd heb gezien. „Zij laten zich *niet langer* als *quantité negligeable* (ach! arm Alg. Ned. Verb.) behandelen."

Door wie? Door mij? Daaraan, Geachte Red., ben ik onschuldig. En *niet langer?* Hoe? Wordt hier mijn eenvoudig aardrijkskundig werkje op het voetstuk van een Max Havelaar geplaatst! Maakte mijn boekje bij zijn verschijning een eind aan de verwaarloozing der Katholieken, gelijk het geestesproduct van den grooten Multatuli paal en perk stelde aan de knevelarijen van den Javaan! Waarlijk, Red., U maakt mij ijdel.

In het laatste gedeelte van mijn betoog is een fout, zegt Uwe Red. Inderdaad, dat moet ik toegeven. Doch deze zit echter niet in mijn verwarring van „de *meeste* intellectueelen met de *meest* intellectueelen", maar wel hierin, dat ik U ruimte gelaten heb, dat te kunnen veronderstellen.

Ik hoop dat in het volgende te vermijden.

Om ronde cijfers te krijgen stellen we de bevolking van Curaçao op 2200 Prot. en Israëlieten en op 28000 Kath.

Hiervan zullen ongeveer resp. 1000 en 13000 den kinderschoenen ontwassen zijn. Elk van deze volwassenen zullen we een ontwikkelings-cijfer toekennen, de meest ontwikkelden 10, de minst ontwikkelden 1.

Tot Kath. behooren de 10 meest ontwikkelden. U ziet, Red., onbillijk ben ik niet. Deze geven we het cijfer. 10. 10×10=100.

Nu komen er van beide partijen 500 ontwikkelden met het cijfer 8, dat geeft 4000 tot product.

Daarna van de Kath. nog 300 met 6 tot ontwikkelingscijfer, product 1800. De Prot. en Israelieten bezetten er van deze rubriek maar 200, product 1200.

Ten laatste komt er bij de Kath. nog een breede schare van 12190, die we het cijfer 2 toekennen, product 24380.

De rest van de anders-denkenden bedraagt 300 met hetzelfde ontwikkelingscijfer, product 600.

De producten der ontwikkelingscijfers voor de Kath. opgeteld geeft 30280, gedeeld door het aantal 13000 = 2.33 bijna.

Doen we hetzelfde met de som der ontwikkelingsprod. van de andersdenkenden, dan krijgen we 5,8 tot quotient.

En omdat nu 5,8, dat de gemiddelde ontwikkeling van het ééne deel voorstelt, grooter is dan 2,33 het gemiddelde ontwikkelingscijfer van het andere deel, daarom mocht ik den door U gewraakten zin schrijven.

Ten slotte nog dit:

Wanneer een *goede kennis* personen naast mij vriendelijk groet en mij stokstijf voorbij gaat, dan denk ik dadelijk niet aan boos opzet.

En als ik er hem den volgenden dag attent op maak met gepaste bewoordingen dan zal hij zeker niet nalaten zijn spijt daarover te betuigen.

Doch als ik van minachting begin te spreken en hem schamper toevoeg: „Nou, dat kennen we!" Dan heeft hij volkomen gelijk mij alleen te laten staan.

U dankend voor de verleende plaatsruimte

Uw dien.

H. J. Nijman

Naschrift van de Redactie.

Wat de Heer Nijman afleidt uit het geen wij *niet* gezegd hebben, ja, dat laten wij geheel en al voor diens rekening. Uitdrukkelijk verklaarden wij alleen over de hoofdpunten te zullen spreken.

De polemiek werd toch al meer dan genoeg gerekt. Het zwijgen over nevenzaken mag derhalve niet als een goedkeuring dier ondergeschikte punten worden aangemerkt.

Wien bedoelt verder de Heer Nijman, als hij spreekt over de Redactie van de *Amigoe*? Alleen Pater Wahlen, den hoofdredacteur?

Deze heeft den Heer Nijman persoonlijk medegedeeld de Bovenwindsche eilanden nimmer bezocht te hebben.

Persoonlijk kon de hoofdredacteur dus slechts oordeelen over de beschrijving der Benedenwindsche eilanden, maar hij heeft, gelukkig, relaties genoeg om door anderen ook over de Bovenwindsche een oordeel te kunnen vellen.

De Heer Nijman citeert verder uit een boekje van Ten Have *waarvan de titel hem ontschoten is.* Erg betrouwbaar ziet een dergelijk citaat er nu juist niet uit. Van contrôle was natuurlijk geen sprake. De Heer Nijman vraagt, of dat boekje, nota bene zonder titel, soms het boekje is wat wij bedoelden? Een puzzle?

Wij hebben boekjes genoeg opgegeven van Ten Have en anderen met titels en al, en lieten zeer duidelijk uitkomen, dat wij daarin vooral de meer moderne richting prezen, waarbij het beeld van het land op den voorgrond staat.

Het boekje van den Heer Nijman volgt nog de oude richting en dat betreurden wij.

Ten Have citeert meermalen de gidsen, die hem door onbekende streken geleidden. Zelf behoeft hij niet de heele wereld te hebben afgereisd, als hij maar zijn korte en zaakrijke beschrijvingen van bepaalde landen ontleent aan personen die deze landen ook werkelijk bezochten.

Wij meenen over Ten Have en anderen wel degelijk te kunnen oordeelen. Als wij de landen en streken, die wij zelf bezochten, goed beschreven en juist geteekend vinden, dan mogen wij redelijkerwijze besluiten, dat ook de ons onbekende landen goed beschreven zullen zijn. Kleine fouten kleven aan elk menschelijk werk; als de hoofdzaak goed en juist is, mogen wij tevreden wezen.

Des Heeren Nijman 's Multatuliaansche bevlieging vinden wij wat al te kinderachtig om er in ernst op in te gaan.

Ten slotte begrijpen wij niet, waaraan de Heer Nijman de bevoegdheid zou ontleenen den verschillenden godsdienstigen gezindten een ontwikkelingscijfer te mogen toekennen.

Dergelijke proeve van rapport–opmaken buiten de school over de ontwikkeling der geheele bevolking, ook over de hoogst ontwikkelden, is ons wel wat aanstellerig.

Alleen wijzen wij er op, dat de Heer Nijman „onbillijk is hij niet" aan de Katholieken het hoogst ontwikkelingscijfer toekent. Al missen die cijfers nu ook voor ieder ander alle waarde, de Heer Nijman tracht toch voor zichzelf met getallen duidelijk te maken, dat ook Katholieken in onze Kolonie behooren tot de hoogst ontwikkelden, de fijnst beschaafden, de meest intellectueelen onder de bevolking.

Wanneer hij dus zich zelf van deze waarheid heeft overtuigd, zijn wij volkomen tevreden en sluiten hiermede gaarne het debat.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Mgr. van Baars.

De laatste berichten over den toestand van Monseigneur zijn boven alle verwachting gunstig. Z. D. H. is reeds in zoo verre hersteld, dat Mgr. een reis naar Nijmegen en Huissen, bij Arnhem, kon maken. Hoe de reis is afgeloopen weten wij nog niet. Deze week werden de eerste eigenhandige geschreven brieven van Monseigneur ontvangen.

Men begint reeds over terugkeeren naar Curaçao te spreken, om uit Holland weg te zijn voor dat de groote koude invalt. Mgr. zou dan in gezelschap van Mgr. Meeuwsen, Apostolisch Vicaris van Suriname, den terugtocht tegen November aanvaarden.

Als dat eens mocht gebeuren! Mgr. VAN BAARS zou dan 23 November a. s. te midden van zijn volk, zijn 12½ jarige Bisschopsfeest herdenken. Dat zou een mooi feest geven, als we dan tevens zijn volledig herstel konden vieren.

Om den bedenkelijken toestand van Monseigneurs gezondheid durfden wij tot nu toe niet over dat koperen Bisschopsjubilé reppen, evenmin als over het zilveren Bisschopsjubilé van Z. H. den Paus, die op 10 November a. s. dat feest zal herdenken. Mocht Mgr. van BAARS echter tegen dien tijd gezond en wel in zijn Vicariaat terugkeeren dan zullen we zeker dankbaar feest vieren.

Mr. Nuijens gehuldigd.

Een indrukwekkend vreugdebetoog was de Serenade van Woensdag ll. den nieuw-benoemden Gouverneur, MR. TH. I. A. NUIJENS gebracht.

Op initiatief van de Leden van den Raad van Bestuur, den Koloniaien Raad, het Hof van Justitie en den Kantonrechter, den Commandant van de Schutterij, den Commandant der Troepen en van het Garnizoen, de Kamer van Koophandel en Nijverheid, den Kerkeraad van de Protestantsche Gemeente, den Pro-Vicaris van de Roomsch-Katholieke Gemeente, den Kerkeraad van de Ned. Port. Israëlitische Gemeente was de Burgerij van Willemstad uitgenoodigd Mr. NUIJENS ter gelegenheid zijner benoeming tot Gouverneur van Curaçao een serenade te brengen.

De lijsten werden druk geteekend. De medewerking was algemeen. De uitslag schitterend. Het was een ware ovatie, een uitroeping tot Gouverneur door de bevolking.

Voorafgegaan en begeleid door twee muziekkorpsen en 50 fakkeldragers begaf zich een lange stoet heeren uit alle rangen en standen onzer maatschappij naar de woning van den Heer NUIJENS, onderweg de halve stad zettend in een gloed van bengaalsch licht, waar de vuurpijlen en lichtkogels telkens hoog boven uitschoten onder het gejubel der opgetogen menigte.

Een reuzen transparent, door vier mannen gedragen, verkondigde naar alle kanten LEVE MR. NUIJENS!

De groote ruime huizinge „*Villa Aminta*" was bijna te klein om al die honderden te bevatten. Maar de toon welke er heerschte was echt hartelijk. Men wenschte, niet slechts den Heer NUIJENS, maar ook elkander geluk met deze Gouverneursbenoeming. Namens al de aanwezigen nam de Heer LEON V. LEYBA, als oudste Lid van den Raad van Bestuur het woord en sprak voor een ieder, tot in de uiterste hoeken, goed verstaanbaar den volgenden hartelijken gelukwensch uit:

HoogEdelGestrenge Heer!

Namens de hier tegenwoordige Autoriteiten, Collegiën en Particulieren, heb ik, als oudste lid van den Raad van Bestuur, het voorrecht heden avond het woord tot U te richten, en ben ook tevens overtuigd de tolk te zijn van de geheele bevolking als ik U in naam van allen onze gelukwenschen aanbied met uwe benoeming tot Gouverneur dezer kolonie en U in aller naam verzoek de sérénade van heden avond te willen beschouwen als blijk van de hoogachting en waardeering, die wij voor U hebben.

De vele jaren, welke U in ons midden heeft doorgebracht, uwe bekende rechtvaardigheid en uwe bekende plichtsbetrachting zijn genoegzame waarborgen, dat uw bestuur deze kolonie tot voorspoed en welvaart zal leiden en het Moederland tot eer zal strekken.

Hulde aan onze beminde en geëerbiedigde Koningin voor Uwe benoeming tot Landvoogd dezer kolonie en onze erkentelijkheid aan Z. E. den Minister van Koloniën voor zijn voordracht in dezen.

Moge de Almachtige U en Uw bestuur zegenen tot heil en voorspoed dezer kolonie.

Leve MR. NUIJENS!

Geestdriftige bijvalsbetuigingen bewezen den Heer LEYBA hoezeer hij gesproken had naar het hart van allen. Toen het weder stil was geworden sprak de Heer NUIJENS:

Mijne Heeren!

Het zij mij vergund, op de allereerste plaats, hier openlijk mijn oprechten dank te betuigen aan Hare Majesteit, onze geëerbiedigde en beminde Koningin, Die mij de vereerende taak heeft opgedragen, als Hare vertegenwoordiger, het bestuur over deze kolonie te voeren, en aan Zijne Excellentie den Minister van Koloniën, op Wiens voordracht mijn benoeming tot gouverneur van Curaçao zal zijn geschied.

Vervolgens, mijne Heeren, mijn oprechten dank aan U allen, die door de schitterende serenade van hedenavond, en door Uwe hartelijke gelukwenschen, welke de Heer LEYBA op zoo'n uitstekende wijze heeft vertolkt, mij een bewijs hebt gegeven van Uwe belangstelling en vriendschap, dat ik niet hoog genoeg meen te kunnen waardeeren.

Wetend welk een moeilijke taak mij eerstdaags gaat wachten, kon het mij niet andere dan een groote voldoening zijn, te zien, dat de tijding van mijn benoeming tot gouverneur, hier door de bevolking met zooveel blijdschap is ontvangen.

Ik meen daaruit het bewijs te mogen putten, dat ik in de reeks van jaren, die ik in Uw midden heb doorgebracht, Uw vertrouwen heb kunnen winnen, en U de overtuiging heb geschonken, dat het wel en wee van het U zoo dierbaar Curaçao ook mij in waarheid ter harte gaat.

Dat dit zoo is, mijne Heeren, verklaar ik U heilig.

De plaats waar ik mee de beste jaren van mijn leven heb doorgebracht; waar ik zóó veel vriendschap en sympathie, en bij de vervulling van mijn ambtsplichten altijd zooveel medewerking heb mogen ondervinden, is mij inderdaad dierbaar geworden.

Zoo als ieder land en ieder volk en ieder mensch, hebben ook natuurlijk Curaçao en de bevolking van Curaçao hun eigenaardigheden en gebreken; doch ik heb mij daarop nooit blind gestaard. Ik heb ook de vele goede hoedanigheden, de groote deugden der bevolking leeren kennen, en die kennend, de kolonie lief gekregen.

Hopend op God's zegen, zal het dan ook mijn innig streven zijn, om in samenwerking met U, de belangen der kolonie zoo goed mogelijk te behartigen.

Iets tot haar bloei en voorspoed te kunnen bijdragen, zou mij de schoonste voldoening voor mijn arbeid wezen.

Leve Curaçao!

Met ingehouden adem hadden de aanwezigen deze hartelijke rede aangehoord maar nu barstte ook allen los in gejuich en gejubel, dat werd overgenomen door de muziekkorpsen buiten en voortgeplant langs de straten door de opeengepropte menigte. Vuurwerk werd ontstoken, alles laaide in feestgloed. Wel was die Woensdagavond een groote voldoening voor Mr. NUIJENS. De gunstigste voorteekenen voorspellen hem een gelukkig bestuur.

Thomas Morus.

Woensdag en Vrijdag avond ll. was de zaal der St. Jozefgezellen op Pietermaai eivol van belangstellenden, wat wel een bewijs is, dat het treurspel *Thomas Morus* voor hen een geliefde tragedie is; te meer daar dit tooneelstuk ook vroeger is opgevoerd.

Allen hebben gedurende de drie uren veel mogen genieten, wat hen zeer dankbaar gestemd heeft.

Geheel de uitvoering van het moeilijke en zware treurspel liet zien, dat zeer vele zorgen eraan waren besteed en de spelers, wier kostumeering uitmuntend was, hun beste krachten inspanden.

Zeer mooie en treffende momenten deden zich in het treurspel voor, die ook spontane uitingen bij de toeschouwers opwekten.

Tusschen de bedrijven door, vooral gedurende de pauze deden de weesjongens van Sta. Rosa ons ook nog van hun zuiver musikaal spel genieten.

Dat allen na afloop voldaan zijn heengegaan, is voor den onvermoeiden directeur en kloeke spelers een aanmoedigende blijheid.

Wij hopen, dat morgenavond bij de laatste uitvoering, de zaal der St. Jozefgezellen weer prachtig vol zal zijn; een schitterende uitvoering een diepen indruk zal achterlaten bij de toeschouwers, en de ijverige directeur en spelers door hun succes weer nieuwe krachten zullen hebben gewonnen om het echt-roomsche tooneelspel weer hooger op te voeren, waarvan toch ook een opvoedende kracht blijft uit gaan.

Dario Saavedra. †

In den nacht 1 op 2 September is aan boord van de Prins Willem IV de vermaarde pianist DARIO SAAVEDRA (DAVID SAMUELS) op reis naar zijn geboorteland, Suriname, overleden. Hij was scheep gegaan in gezelschap zijner zuster, die een paar maanden geleden aan het Conservatorium te Berlijn haar diploma had behaald. Reeds geruimen tijd ziek aan de nieren, kon hij het verlangen niet langer wederstaan zijn Moeder, die hij hoog vereerde en innig liefhad, te gaan bezoeken, ofschoon de geneesheeren hem een zeereis ten sterkste hadden afgeraden. Helaas, de jeugdige kunstenaar, die zoo veel nog beloofde, heeft zijn Moeder niet meer teruggezien. Zes dagen van Suriname verwijderd stierf hij. Zijn lijk werd zorgvuldig gekist en bewaard en rust thans is zijn geboortegrond.

Dr. I. Boldingh.

Naar wij vernemen is deze botanicus 3 September per *Prins Willem III* van Amsterdam vertrokken. ZEd. zal in Suriname één boot overblijven, misschien ook Venezuela aandoen, om dan half October, of begin November in onze kolonie aan te komen en het botanisch onderzoek onzer Benedenwindsche eilanden te beginnen.

Consulaat van Peru.

De Heer J. P. G. ECKER berichtte ons in een beleefd schrijven, dat hij na ontvangst van het *exequatur* van H. M. de Koningin der Nederlanden den 16den dezer begonnen is met de uitoefening zijner functies als Consul van Peru.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen van de Heeren RIVAS, FENSOHN & Co een nieuwe lijst voor vertrek en aankomst der *Red „D"* booten gedurende het laatste kwartaal van dit jaar.

A. N. V.

Jongelieden Afdeeling.

Ook op financieel gebied mag de uitvoering der Jongelieden op 4 September ll. gehouden, als geslaagd beschouwd worden. Er is slechts een klein te kort, wat met een f 10 of f 25 door een of ander Begunstigend Lid wel is aan te zuiveren. De Jongens verdienen, dat ze geholpen worden. Omdat het hun eerste uitvoering was, hebben ze zeer veel onkosten gehad vooral aan de versiering.

Er werden 60 vrijkaarten aan de begunstigende leden uitgereikt en 5 perskaarten, en voor niet minder dan f 175,60 is aan entree-gelden ontvangen.

Is dat geen prachtig succes?

De Jongens hadden liever nog wat overgehad in kas, maar zij kunnen over deze eerste uitvoering dubbel en dwars tevreden zijn, vooral als een stille weldoener nu nog het deficit dekt.

* *
*

Naar wij vernemen zal de Heer C. K. KESLER zijn lezing naar aanleiding van de Hudson-Fulton-feesten houden op Donderdag 7 October. a. s.

Stadsreiniging.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiskalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd:

140 ratten en
336 muizen.

De Haven.

De onderzoekingscommisie is al druk bezig onze haven te peilen, te passen en te meten. Met behulp van eenige militairen, onder leiding van den Heer H. MANDEL, ziet men telkens een der ingenieurs touwen spannen over de haven, lijntjes trekken etc.

Vandaag hebben zij de mond der haven bereikt.

30%.

Dit is en blijft de brandende quaestie. *El Universal* plaatste een paar artikelen tegen de afschaffing der 30% additioneele rechten en aanstonds protesteerden *Vele Venezolanen* tot tweemaal toe in een lang tegen-artikel in *El Tiempo*.

Niet heel erg bemoedigend is het echter voor ons, dat er zoo hoogst zelden, om niet te zeggen nooit, sprake is van Curaçao, altijd en immer gaat het over Trinidad.

Maar de 30% opheffen voor de Engelsche Kolonie en van krachtlaten uitsluitend en alleen voor de Nederlandsche, zal toch wel een onbestaanbaar iets wezen.

Venezuela en Curaçao zijn naaste buren, die het goed met elkander moeten vinden, omdat zij elkander te zeer noodig hebben en niet zonder elkander kunnen.

Curaçao heeft weder een mooi bewijs van vriendschap gegeven. Niettegenstaande de tijden hier nog bitter slecht zijn en weinigen iets te missen hebben, werd toch binnen het verloop van een paar dagen een flinke som gelds opgehaald onder de burgerij tot leniging van den nood der slachtoffers van de Orinoco-overstrooming. Ciudad Bolivar, de stad, welke vooral geteisterd werd, ligt in het Oostelijk gedeelte van Venezuela en heeft door deze ligging hoofdzakelijk slechts verkeer met Trinidad en niet dan bij hooge uitzondering met Curaçao. Toch gaf Curaçao een blijk van vriendschap en medelijden bij den algemeenen ramp in dat gedeelte van Venezuela. Hopen wij, dat dit bewijs van vriendschap ook naar waarde geschat zal worden.

De argumenten ten gunste der afschaffing van de 30 % zijn zoo goed als uitgeput, telkens ziet men dezelfde bewijzen terugkeeren onder eenigszins gewijzigden vorm. Maar dat blijven hameren op hetzelfde aanbeeld getuigt toch van taaie volharding, geboren uit de innige overtuiging van het goed recht. De Venezolaan is voor de afschaffing en noemt het een verraad aan het Vaderland nog iets ten gunste der 30 % te spreken.

Zoo goed als nieuw is het volgend argument.

De directe handel met Trinidad geeft den verkooper onmiddelijk het geld in handen en dit wel in Amerikaansch goud of in Ponden sterling. En dat zal weder wat goud in Venezuela brengen; in de laatste jaren ziet men daar bijna geen goud. Het prachtig mooie stuk van 100 Bolivares, dat men *pachano* of *callao* noemt, met het borstbeeld van den Bevrijder en het Venezolaansch wapen versierd, circuleert niet meer. Al het Venezolaansche goud werd door sommige kooplieden, die alleen uit zijn op winst, en verder zich niet bekommeren om voor- of nadeel van Venezuela, naar den vreemde uitgevoerd. Ziet U, dat was een mooie speculatie, maar Venezuela kreeg daardoor groot gebrek aan goud.

Het Congres heeft het Bestuur gemachtigd om na te gaan in hoeverre de afschaffing der 30 % oirbaar is, en nu weten wij, schrijft *Un Financista* in *El Tiempo*, dat dit beteekent den Raad van Bestuur op te dragen eens al de voordeelen van deze afschaffing op te sommen. De Natie verwacht dat het rapport over deze hoogst gewichtige zaak onpartijdig en zoo volledig mogelijk zal worden opgesteld, alle persoonlijke inzichten ter zijde stellend moet het op degelijke gronden rusten en ten doel hebben de vervulling van onze heiligste plichten: de welvaart en den vooruitgang van het Vaderland te bevorderen.

Het is gemakkelijk genoeg na te gaan of de opheffing der 30% wel voordeelig zal wezen aan Venezuela.

Van 1882 tot 1908, zoolang als deze 30% geheven werden, voerde Trinidad naar Venezuela uit voor een waarde van 5,719.245 Pond Sterling, of 142,981.125 Bolivares.

De Minister van Financiën heeft nu maar na te slaan, in al die jaren hoeveel aan invoerrechten betaald is.

Zijn die rechten niet betaald, dan dringt zich de afschaffing der 30% op als een gebiedende eisch voor het welzijn van het land, daar alleen opheffing der additioneele rechten een afdoende maatregel is om de smokkelarij tegen te gaan en voorgoed af te schaffen.

De Gouverneur van Curaçao.

Aan het dezer dagen gegeven lijstje, van candidaten voor 't Gouverneursschap kan „De Tijd" nog toevoegen den naam van jhr. J. A. Van Geen.

„Laatstgenoemde oud-zeeofficier is sinds een paar jaar burgemeester van Valkenburg. Hoewel van Protestantsche familie (zijn vader baron Van Geen is waterschout te Amsterdam, zijn broeder particulier secretaris van H. M. de Koningin) is de heer J. A. Van Geen sinds zijn huwelijk met freule Van der Maesen, dochter van den oud-Minister van dien naam, Katholiek. Zijn wij wèl ingelicht, dan bracht de heer Van Geen als zee-officier reeds eenigen tijd op Curaçao door."

Wij kunnen hier nog aan toevoegen, dat het getal der sollicitanten legio is geweest, waaronder vele mannen met hoog klinkende namen.

Gelukkig koos de regeering een man met een voor Nederlands Katholieken niet minder zeer beroemden en hoog vereerden naam, een man tevens met een hart warm kloppend voor de bevolking van Curaçao.

Koning Alfonso

heeft aan den Paus een telegram gericht om Z. H. in te lichten aangaande den toestand in Spanje. De souverein zegt, dat de revolutionnaire en anarchistische begrippen in het geheel geen ingang hebben gevonden bij de bevolking van het platteland, dat deze zelfs bijzonder tevreden is, wijl de opbrengst der landerijen in de laatste tien jaren tot het viervoudige is gestegen.

De kring der ontevredenen, zegt de koning, is in Spanje niet grooter dan in andere landen, maar toevalligerwijs op bepaalde punten geconcentreerd en bijzonder heftig in zijn uitingen.

Gevaar voor den Staat, zegt hij, is er evenwel niet.

De glorieweek

DER

Reimsche vliegwonderen.

Betheny 26 Aug.

De schitterende vliegtocht van Paulham heeft gisteren de nieuwsgierigheid der toeschouwers weer meer geprikkeld.

Geen wonder dat heden (donderdag 27 Aug.) de menschen bij duizenden weer naar het vliegterrein komen om de vliegtoeren te zien.

De fransche vlieger Hubert Latham heeft heden middag al de afstands- en uithoudingsrecords door één en twee vlakkers gedaan in eens geslagen.

Latham dong naar den hoofdprijs van 50.000 fr.

En rekening houdend met de vlucht die hij in den morgen heeft gemaakt, heeft hij heden meer dan 232 kilometers afgelegd. Om het vliegterrein verdringen zich weer breede scharen van toeschouwers.

Het weer heeft iets sombers. Een grauwe dikke lucht hangt over de wijde ruimte. Zachtkens waait de wind over de vlakte.

Kapitein Feber, Delangrange, Curtiss, Blériot met een passagier aan boord, Bunau-Varilla en Latham zijn reeds opgestegen in de doffe lucht. En als allen hun gang hebben vliegt Latham hen voorbij en trekt in zijn snellen vaart de blikken der talooze toeschouwers met zich mee. Als hij bijna een uur heeft gevlogen daalt hij weer na een vlucht van 70 kilometers.

Zijn tweede tocht doet hij in den namiddag.

't Is 2 uur als hij opstijgt. De wind heeft maar een snelheid van 3 meters per seconde. Maar aan den horizon komen donkere wolken aandrijven en een dof gerommel als van verren donder rolt aan. Op een hoogte van ongeveer 45 meter doet Latham zijn eerste ronde in minder dan 10 minuten. Al breeder dijen de naderende onweerswolken zich uit. Het gedonder wordt sterker, grauwer wordt de lucht.

En Latham vliegt maar door. Zijn kloeke durfkracht kent geen vrees; altijd verder door de sombere ruimte. Spraakloosstil staan de toeschouwers hem na te staren.

Stilte omlaag en omhoog in de triestige lucht. Duidelijk hoort men het gesnor der schroef.

Juist als Latham een der torens omvliegt komt een sneltrein van Parijs-Charleville, aan snellen paralel met Latham's vliegtocht. De toeschouwers merken Latham's bedoeling en slaan de wedstrijd gade.

Druk hoofdenbeweeg nu naar vliegmachien en trein!

Latham vliegt nu op een hoogte van ruim 60 meters en nog heeft hij den volgenden toren niet bereikt, als hij den trein voorbij is. Een zwaar gejuich gaat uit de toeschouwers op.

Bij zijn vierde ronde slaat een ruwe windvlaag vergezeld van regen op het toestel neer. Er onstaat onrust tusschen de toeschouwers, die nu gelooven dat de onverschrokken vlieger gaat vallen, als hij behendig zijn vlakken schuin zet en opvliegt tot een hoogte van 300 voet.

De vlakken van zijn machine klappen als de zeilen van een groot schip in storm. En Latham vliegt verder door regen en boven de ruwe windvlagen. Een glimlach glanst op zijn effen gezicht en met handgezwaai beantwoordt hij het opdreunend gejuich omlaag.

In de komité-tribunes worden reeds verschillende gemaakte records doorgehaald. En als Latham in 1 uur 28 mn. en 18 seconden 100 kilometers heeft afgelegd zijn alle wereldrecords geslagen. Triomfantelijk blijft hij nog over den almaar doorjuichende toeschouwers heen zweven totdat gebrek aan brandstof hem dwingt te dalen. In wild gejuich omringt men den moedigen Latham, die van geluk maar glimlacht en knikt.

Zoo heeft dan Latham na vele ongelukken en teleurstellingen, in eens alle gemaakte records door langen afstand en grootste snelheid neergehaald.

Henry Farman maakt een nieuw record van afstand en duur, en wint den hoofdprijs.

27 Aug.

Deze engelsche vlieger op een vliegmachine, gebouwd naar eigen plannen, heeft heden de bestaande records van afstand en duur opnieuw neergehaald en is de winnaar geworden van den hoofdprijs. In 3 uur 4 min. 56⅗ sec. dekt hij een afstand van ruim 180 kilometers.

De eerste prijs van 50,000 fr. is dan voor Farman, die met een biplaan naar eigen uitvinding 180 kilometer heeft afgelegd.

De tweede prijs van f 25,000 fr. komt aan Latham, die met een monoplaan 154 kilometers 500 meters aflegde.

Den derden prijs f 10,000 fr. heeft Paulhans om zijn 131 kilometers met een biplaan.

Den vierden prijs 5,000 fr. wint graaf de Lambert door 116 kilometers met zijn biplaan Wricht.

De vijfde prijs van 5,000 fr. is voor Paul Tissandier om zijn 111 kilometers.

De zesde prijs van 5,000 fr. staat op naam van Sommer, die met een biplaan Farman, 60 kilometers heeft afgelegd. Daarna komen Delagrange 50 kilometers. Blériot 40, Curtiss 30 en Lefebvre 21 K. M.

De overwinning van Farman is een wereldverrassing geworden. Wie vermoedde, dat de onversaagde Latham zoo spoedig zou overtroffen worden.

Heimelijk had Farman zijn machine voorbereid en niet eerder dan vandaag verschijnt hij op het vliegterrein. Bijna had men hem vergeten, als om half vier hij zijn opstijging begint.

Weer staan duizenden toeschouwers reeds ineengedrongen. De toeloop van volk blijft maar gestaag aanhouden.

Enkele aviateurs hebben reeds een vlucht ingezet.

Ook Farman is intusschen opgestegen en als hij ongeveer 80 kilometers heeft afgelegd, begint hij eindelijk den aandacht te trekken.

Fluks komen met druk beweeg andere aviateurs te voorschijn, stellen gauw-gauw met nu en dan bedenkelijken opkijk naar Farman, hun vliegmachines op orde terwijl zij intusschen vernemen, dat hij maar eventjes een hoeveelheid petroleum meedraagt voldoende voor een vlucht van vijf uren.

Zich rekenschap gevend van het gevaar, vliegen verscheidenen van hen, omhoog.

De wind is nu minder sterk. Roger Sommer zweeft reeds in de hooge ruimte en Latham doet weer een eerste ronde in 8 mn. en 54⅘ sec.

Sommer heeft een voorraad van 100 L. gazoline en zijn reputatie van afstandsvlieger doet gelooven dat hij weer een nieuw record gaat maken.

Snel is zijn vlucht als Farman en Latham hem nu nazetten, Latham op een 100 voet hoogte boven zijn mededingers, die hij nu voorbij snelt. De schroeven snorren door de luchten. Tegelijk snellen de drie machines de tribunes voorbij met een geluid als van snuivende paarden in wilden wedren.

Gauw weet Latham de voorvlakken te stellen en omvliegt den eersten toren, gevolgd door Farman en Sommer, welke laatste nu wordt teruggestooten door een luchtverplaatsing veroorzaakt door de draaiende schroeven der andere machines en zich uit den wedstrijd moet terug trekken.

Het is nu half zes. Bunean-Varilla en kapitein Feber hebben ook weer een vlucht ingezet. Er zijn nu vijf aëroplanen in de lucht, als daar nog ver af de bestuurbare militaire ballon „Colonel-Renard", van 't zuiden aandrijft en eindelijk manoeuvreert een 1000 voet boven de vliegvlakte van Bétheny.

Fluks komen om het log ovaal ronde gevaarte nu nuchter kleine vliegtoestellen al spelend in dalend en stijgend beweeg er onder en over heen vliegen.

Het gejuich der toeschouwers is geweldig als 't weer hooger en luider opklinkt bij de verschijning der tweede bestuurbare ballon „Zodiaque", die aan een langen leiband gehouden door een honderd lieden, nadert achter de tribunes om zich te gaan meten met de „Colonel-Renard."

Nog altijd dwarrelen luchtig witte vliegtoestellen als witte zeemeeuwen om de groote ballon.

De wedstrijd der twee groote luchtschepen die al was begonnen maakt de geestdrift der menschen weer grooter als ineens het luiduchtig geschreeuw opmerkelijk verzwakt. Er is een angstig kijken in de lucht.

Een botsing der ballonnen schijnt onvermijdelijk.

De ballonnen zijn niet meer dan een veertien voet van elkaar verwijdert, als de „graaf van La Vaulx, bestuurder van de „Zodiaque" met een slagboom al het gevaar voorkomt.

Hubert Latham moet na een 111 kilometers zich aan den strijd onttrekken uit gebrek aan voldoende verhitting. Ook de anderen ziet men, de een na den ander afzakken uit de hoogte en laten Farman alleen in de onmetelijke ruimte. Ook de bestuurbare ballons dalen intusschen neer.

Farman blijft maar doorvliegen. Zijn machine werkt met de regelmatigheid van een uurwerk.

't Is reeds zeer laat in den namiddag en de avond begint in te vallen. Steeds donkerder geschemerte sluipt maar aan, overal. In de verte omlaag worden boomen en huizen omhuld en onzichtbaar door avond grauwte. De duisternis wordt maar dichter en zwaarder met gelijkmatigen aangroei. Het is of alles omlaag en omhoog één massief geheel wordt.

En Farman vliegt maar door, als ineens in diepe, donkerte zijn vlucht zich duidelijk teekent door het geschijnsel van elektrische lichtjes. Een lang zuchten gaat door de donkere menschenrijen waaruit nu juichkreten zwaar op golven met telkens krachtiger aanzet. Zoo ver het oog kan zien merkt men zwaaiend beweeg van al maar opgeheven handen waarachter de hoofden schuil gaan. En het juichend geschreeuw houdt maar aan voor den overwinnaar die zijn lichtenden vlucht maar doorzet. En als hij daalt in een zee van wild geschreeuw is zijn gezicht bleek en toont hoezeer zijn geest zich moest inspannen.

Toch is hij wel en verlaat zijn toestel, als hij wordt opgenomen en in triomf en onder luid gejuich voor de presidents-tribune, wordt gebracht, waar Millerand de minister van openbare werken hem namens het gouvernement geluk wenscht.

Den anderen dag 28 Aug. wint Glenn H. Curtiss Amerikaansch vlieger den gouden beker.

Hij deed heden twee ronden dus 20 kilometer, in 15 mn. en 50⅗ seconden dat is 'n gemiddelde snelheid van 79 kilometer in het uur.

Blériot, zijn geduchtigste mededinger heeft dezelfden afstand in 15 mn. 56⅕ sec. afgelegd, en voldaan over dit resultaat deed hij daarna zijn officieelen tocht.

De eerste ronde legde hij af in 7 mn. 57⅗ sec. de tweede in 7 mn. 53⅕ sec.

Blériot deed zijn eerste ronde in 7 mn. 53⅗ sec.

Lefebvre was ook weer zijn geluk gaan beproeven met een Wright-machine en deed dit trajekt in 20 mn. 33⅗ sec.

De gouden beker bekend onder den naam „Coupe Gordon-Bennett" is een kunststuk van een waarde van $ 2500. Zij behoort aan de club waarvan de overwinnaar lid is, die nu de som van 25.000 fr. zal ontvangen.

De fransche toeschouwers waren minder prettig gestemd omdat niet een hunner landgenooten dien beker kon winnen. Toch hebben zij den overwinnaar hun hulde niet onthouden, toen hij van een hoogte van 100 voet neerviel en voor de tribunes neerstreek.

Het was heden morgen een ideaal weer voor snelle vliegtochten.

De wind was zoo stil dat al de vlaggen rustig langs de stokken hingen.

De groote overwinning door Farman gisteren herhaald heeft protestaties verwekt bij de andere vliegers die nu beweren dat hij met de Gnome-motor haar heeft behaald terwijl zijn machine met een motor „Vivinus" was aangekomen.

Als antwoord heeft Farman gezegd dat dit met goedkeuring van het sportkomité is geschied.

Latham, wiens record van 83,07 mijlen werd neergehaald door den engelschen vlieger, verklaarde die goedkeuring als niet voldoende, zoodat de zaak in handen van het feestkomité werd gelegd dat eindelijk ten gunste van Farman uitspraak deed.

Na een vliegtocht is dezen morgen het aëroplaan van Leon Delagrange plomp neer komen vallen op den grond waardoor aan het toestel een ernstige schade werd veroorzaakt. Gelukkig was de val niet hooger dan 25 voet. De wonden die Delagrange opliep zijn gering.

Dezen namiddag is om 3 u 30 de „bestuurbare militaire „Colonel-Renard" tot een hoogte van 1.500 voet gestegen boven de vliegvlakte; daalde toen en deed nog een ronde in 17 mn. 57⅕ sec.

Ook laat in den avond deed Blériot nog een opstijging en haalde het snelheidsrecord door Curtiss van morgen gemaakt, weer neer.

Henry Farman de overwinnaar der hoofdprijs wist nog een paar lauweren meer te verdienen door een vlucht met twee passagiers aan boord.

Alleen Lefebvre en Farman hebben dezen namiddag aan den vliegwedttrijd met passagiers aan boord, deelgenomen.

De eerste met een Wright-machine, heeft in gezelschap van een passagier een ronde gedaan in 11 mn. en 20⅘ sec; Farman met één passagier in 9 mn. 52⅘ sec; daarna deed hij een tweede ronde met twee passagiers in 10 mn. 39 sec. En als van avond na een mooien tocht, Blériot ruw op den grond neerbonkt, zoodat de olie uit zijn machine opspat en de vlieger met zijn machine in den brand raken, weet Blériot zich nog te redden doch niet zonder brandwonden aan handen en gelaat.

Heden 29 Aug. maakt Latham nog het record van hoogte. Niet minder dan 155 meters is hij gestegen.

Den prijs van snelheid won Curtiss die in 25 mn. 49 sec. 30 kilometers aflegde. De prijs van forsche opstijging kwam aan Farman, die gisteren met twee passagiers in 10 mn. 39 sec. een ronde deed.

De bestuurbare „Colonel-Renard", won den prijs der luchtballons (10.000 fr,) doordat hij 5 ronden in 1 uur 14 mn. 49 sec. volbracht. Haar concurrent „Zodiaque" deed dat in 1 uur 25 mn. 1 sec.

De hooge opstijging van Latham maakte de toeschouwers haast uitzinnig.

Tot 200 voet gekomen, deed hij een ronde over de vliegvlakte en met een elastischen zwaai naar omhoog, zweefde hij toen hooger op en bereikte een hoogte van 500 voet en vloog toen, terwijl hij prachtig mooie cirkels beschreef, over de bestuurbare ballon heen.

De toeschouwers dit ziende, stonden toen een wijle met strakopen oogen te staren in de diepe lucht.

Zoo is dan zonder ernstige ongevallen de schitterende vliegweek te Bétheny geëindigd, wat voor Frankrijk nu de grootste voldoening is.

Het schitterend succes van verschei dene vliegers, de moed en durfkracht waarmede zij opstegen, de groote prijzen die zijn uitgereikt, zijn wel een bewijs, dat de toekomst der aviatiek zich ook laat zien en te bereiken schijnt.

Aviatiek.

Mexico, 31 Aug.

Naar aanleiding van het eeuwfeest van den opstand tegen Spanje, heeft het feestkomité aldaar besloten de aviateurs van de geheele wereld uit te noodigen naar Mexico te komen in Sept. 1910.

Prijzen, waarvan het totaal van $ 50,000 tot $ 100,000 loopt, zullen worden uitgedeeld aan overwinnaars in verschillende vliegmanoeuvres.

De heeren Blériot, Latham, Paulham, Farman, Curtiss, de gebroeders Wright en andere bekende vliegers zullen worden gevraagd door het komité dat plan, heeft alles aan te wenden om deze vliegconcoursen de belangrijkste ter wereld te maken.

De Gouverneur Landra y Escadra staat aan het hoofd dezer beweging ter gunste dezer vliegwedstrijd.

Blériot en Latham in Engeland.

Londen, 30 Aug.

Sedert de vliegtocht over het Kanaal door Blériot volbracht, na al het vruchteloos pogen van Latham, sprak men veel over een meting tusschen deze twee vliegers. Deze „match" is nu zeker. Zij zal plaats hebben bij Membley Park van 15 tot 30 October.

De overwinnaar zal 100,000 fr., de verliezer 25,000 franc ontvangen.

Drukker :

ALFREDO F. SINTIAGO